

Euroopa keeltepaabel ja identiteet

Alates 2007. aasta 1. jaanuarist on Euroopa Liidul 27 liikmesriiki ja 23 ametlikku keelt. Kuidas saab nii palju eri rahvaid harmooniliselt koos elada? Kuidas tekitada neis tunne, et neil on ühine saatus, ühine kuuluvus?

Keelelise mitmekesisuse volinik Leonard Orban pöördus nõuannete saamiseks tuntud kultuuritegelaste poole.

Kirjanike, filosoofide ja ekspertide koostatud aruanne osutab, et sageli julgustab just koolist saadud positiivne keeleõppekogemus inimesi hiljem keeleõpet jätkama ja uusi keeli õppima. Aruandes soovitatakse siduda keeleõpe vabaajategevusega, näiteks sportimisega.

Aruandes viidatakse Soome kogemusele, et tõhusaks keeleõppevahendiks võivad olla subtiitritega telesaated, sest need arendavad lugemisoskust ja passiivset mitmekeelsust. Lisaks kuulevad vaatajad keelt nii, nagu seda kasutavad vastavat keelt emakeelena kõnelejad.

Euroopa Liit peaks ära kasutama ka immigratsiooniga seotud eelised. Sageli on noortel, teise ja kolmanda põlvkonna sisserändajatel põhjalikud teadmised oma kogukonna kultuuripärandist või hea suuline emakeeleoskus, kuid nad ei oska selles keeles lugeda ega kirjutada. Paljud neist soovivad omandada kirjaoskust ja neid tuleks igati toetada, sest need inimesed saaksid kaasa aidata majandussuhete loomisele oma päritoluriigiga ning kultuuridevahelise dialoogi edendamisele.

Ametialasest vaatepunktist viitab kõik sellele, et inglise keel on tulevikus üha vajalikum, kuid ka üha ebapiisavam. Ehkki mõnel tegevusalal on inglise keele oskus pea kohustuslik, ei anna see töökoha leidmisel mingeid eeliseid. Oma erinevuse rõhutamiseks peab igäiks paratamatult oskama veel mõnda keelt, mis pole nii üldlevinud kui inglise keel ning erineb ühtlasi kõigi kaasmaalaste keelest.

Aruandes jagatud soovitusel on aktuaalsed ka Eesti kontekstis. Kuigi suur osa elanikkonnast valdab ühte-kahte võõrkeelt, tuleks keelevalikut laiendada ning ärgitada inimesi veel mõnda keelt õppima. Ütleb ju vanasõnagi: „Ega keel koormaks ole”. Toetada tuleks ka muulaste riigikeele õpet, et aidata neil paremini ühiskonda integreeruda.

Kokkuvõttes tõdetakse aruandes, et keeleõpe aitab tõsta õppija teadlikkust enda kultuurist ja väärtushinnangutest ning suurendada tahet ja võimet inimestega suhelda ning teha koostööd kultuuripiire ületades.